

KAINUUN KYLÄTEEMAHANKE

TIEDOTE 3/2014

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin.

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Kajaanin ammattikorkeakoulu

23.9.2014

KAINUUN KYLÄTEEMAOHJELMA 2020 – KAINUUN KUNTA- JA KYLÄKIERTUE

Tule ja kerro kyläsi paremmaksi!

Haluamme löytää yhdessä suuntaviivat, miten kainuulaisia kyliä pitäisi kehittää uudella ohjelmakaudella – millainen on hyvä kainuulainen kylä asua 2020.

Kainuun kyläteemahanke, Kainuun Nuottary ja Kainuun maa- ja kotitalousnaiset/ ProAgria Kainuu järjestävät syksyn aikana kaikissa Kainuun kunnissa teematilaisuuden liittyen Kainuun kyläteemaohjelman strategiaan 2014 - 2020.

Tilaisuudessa mietitään tulevien vuosien Kainuun kyläteemaohjelman sisältöä; kylien tarpeita ja miten Kyläteemaohjelma voisi niihin vastata. Toteutustapa on rakentavaa keskustelua uusien kehittämisideoiden ja -mallien sekä ratkaisujen löytämiseksi.

Alustava aikataulu (½ h ennen tilaisuuden alkua alkaa kahvitarjoilu):

- Torstai 9.10. klo 18.00 – 20.30 Puolanka, Joukokylän koulu

- Tiistai 14.10. klo 18.00 – 20.30 Hyrynsalmi, Iskun talo
- Keskiviikko 15.10. klo 18.00 – 20.30 Ristijärvi, Kunnan virastotalon aula
- Tiistai 28.10. klo 17.30 – 20.00 Vaala, Säräisniemen koulu
- Torstai 30.10. klo 18.00 – 20.30 Sotkamo, valtuustosali
- Tiistai 4.11. klo 18.00 – 20.30 Paltamo (vahvistamatta)
- Torstai 6.11. klo 18.00 – 20.30 Kuhmo, valtuustosali
- Torstai 27.11. klo 17.00 – 19.30 Suomussalmen kyläparlamentti, valtuustosali

Kajaanissa on jo aikaisemmin järjestetty Kajaanin kylä- ja kaupunginosaohjelmaan liittyen vastaava Kajaani kiertue.

Lähetämme kunnittain tarkemman tiedotteen myöhemmin - seuraa postia, mutta laita päivämäärä jo nyt kalenteriin. Ota mukaan myös muita kyläläisiä.

TEHDÄÄN YHDESSÄ KAINUUN KYLÄGAALA 10.12.2014

Kylägaala järjestetään keskiviikkona 10.12. kello 17:00–20:00 Kajaanissa Kaukametsän Koutasalissa. Gaala on samalla Kyläteema-hankkeen päätösjuhla.

Kylägaalassa esitellään kainuulaisia kyliä, kuullaan puheita ja nautitaan musiikista ja toistemme seurasta. Gaalassa palkitaan vuoden 2014 "Vuojen kaenuulaenen" ja "Vuojen kaenuulaenen kylä" sekä muita erisyistä ansioituneita kyliä tai henkilöitä.

Gaalassa esitetään video kainuulaisten kylien toiminnasta vuosilta 2007 – 2014. Tätä

varten pyydämme lähettämään 1–3 kuvaa, jotka kuvastavat kylänne toiminnan kohokohtia ko. ajalta. Kuvat voi lähettää Veli-Matille 24.10.2014 mennessä sähköpostilla veli-matti.karppinen@kajaani.net. Viestin otsikoksi "Kylägaala valokuvia". Laittakaa myös tiedot missä paikassa/tilaisuudessa kuva on otettu ja ketä kuvassa, samoin kuvan käyttöoikeudet.

Merkitkää päivä kalenteriinne - juhlistaan yhdessä Kainuun kyliä.

Tervetuloa!

Lisätietoja

ajankohtaisista
tapahtumista ja
muista hankkeeseen
liittyvistä asioista
löytyy hankkeen [www-
sivulta](http://www.kainuu.fi/index.php?mid=2_616_621&la=fi)
[www.kainuu.fi/
index.php?
mid=2_616_621&la
=fi](http://www.kainuu.fi/index.php?mid=2_616_621&la=fi)

Kaikkien kyläteemaohjelmaa
toteuttavien hankkeiden tiedot
löytyvät linkistä [http://
www.kainuu.fi/index.php?
mid=2_616&la=fi](http://www.kainuu.fi/index.php?mid=2_616&la=fi)

LENTIIRALAISET BRETAGNESSA	2
HANKKEESSA TA- PAHTUU	2
KYLÄT SENAATIN- TORILLA	3
SEPPÄLÄSSÄ JAET- TIIN "EU-RAHAA"	3
HILJAISILLA KYLIL- LÄ TOIMINTAA - ETELÄ-KAJAANIN KYLÄT	4

KAINUUN KYLÄTEEMAHANKE

TIEDOTE 3/2014

KYLÄYHDISTYKSEN KV-LEADER -HANKE Vei suuren osan lentiiralaisista tutustumaan ja esiintymään Bretagneen

Lentiiralaiset pääsivät tutustumaan myös palokunnan toimintaan. (Kuva P. Heikkinen)

Jenkan oppia viemässä. (Kuva A. Pulkkinen)

Kyläjuhlaan oli järjestetty ruokailu. (Kuva A. Pulkkinen)

Hanke johtaa usein toiseen – ja jättää jälkiä pitkiksi ajoiksi; verkostoja, uusia tapahtumia, ideoita, eloa, iloa ja tuloakin maaseudulle. Näin syntyi CoCult-hankekin. Juminkekosäätiön suullisten lauluperinteiden säilyttämiseen ja tutkimiseen tähtäävä EOST-Leader-hanke sai loppusuoralla jatkeen Lentiiran kyläyhdistyksen CoCult-hankkeesta.

Yhteistyökuvioita Bretagneen oli luotu EOST-hankkeessa, CoCult-hankkeessa yhteistyötä laajennettiin ja syvennettiin kahden kylän yhteisen musiikillisen produktion merkeissä. Hankkeen osa-aikaisena projektipäällikkönä toimii Nikke Kaartinen. Kansainvälisen kuoron johtamisesta ja harjoittamisesta vastasi Lentiirassa asuva Kuhmon srk:n eläkkeellä oleva kanttori Tauno Harinen.

Lentiiran kyläpäivillä heinäkuussa 2014 oli joukko breagnelaisia Saint-Yvesin kyläläisiä sekä muusikkoja. Yhdessä lentiiralaiskuoron, ja kuhmolaisten muusikkojen kanssa breagnelaiset esittivät Lentiiran kirkossa upean ”Uusi laulu on syntynyt” –produktion, täydelle kirkolle. Breagnelaiset esittivät perinteistä musiikkiaan iltapäivän mittaan kyläjuhlayleisöllekin.

Elokuun alkupäivinä lentiiralaiset, kolmekymmentä 10 - 85 vuotiasta, sekä muutama kuhmolainen muusikko matkasivat pitkän ja vaihderikkaan matkan Bretagneen,

Loguivy-Plougrasiin. Osa matkalaisista majoittui Saint-Yvesin kylän majataloon, osa LP:n satavuotiselle koululle. Koulumajoitus makuusaleineen oli mieliinpainuva kokemus monelle, mutta monelle itse matkakin toi paljon uusia kokemuksia: lentäminen, ulkomaat, kieli, ruoka, maisemat... Puhumattakaan kyläjuhlasta ja upeasta Loguivy-Plougrasin katedraalista, missä kuorot ja muusikot esiintyivät sunnuntaina 3.8, jälleen täydelle kirkolle. Taputuksille ei meinannut tulla loppua... osa pyyhki silmiään. Kuoro esitti uusintana ”Uusi laulu on syntynyt” –laulun, jonka Emmi Kaartinen oli hanketta varten säveltänyt. Paikalliset lehdet huomioivat suomalaisten vierailun näytävästi, ja Saint-Yvesin kyläläiset olivat järjestäneet upean tutustumisohjelman.

LP:n kaupunginjohtaja Jean-François Le Gall kunnioitti läsnäolollaan useissa eri tilaisuuksissa matkan aikana, myös muita kuntien virkamiehiä osallistui ohjelmaan. Erilaista mahdollisista yhteistyöhankkeista puhuttiin, lähinnä liittyen Kuhmon puuosaamiseen, sekä luonto-, kylä- ja sotamatkailuun.

Ranskassa paikallisia toimenpiteitä tukee Leader-ryhmä GAL du Pays du Trégor-Goëlo, ja lentiiralaisten hanketta Elävä Kainuu Leader ry.

HANKKEESSA TAPAHTUU - TULEVIA TILAISUUKSIA

”Kainuu – tulevaisuuden energiaomavarainen maakunta?” -seminaari **torstaina 20.11.2014** kello 12:00 – 16:00 Neittävän kylätalolla Vaalassa. Tule keskustelemaan millä edellytyksillä energiaomavarainen kylä voisi toimia.

Lähidemokratia -seminaari **keskiviikkona 3.12.2014** Kajaanissa.

Tarkempia tietoja näistä tapahtumista lähetään myöhemmin.

Edellisen kerran lähidemokratian merkeissä tavattiin Sapsontalolla Sotkamossa.

KAINUTLAATUINEN KAINUU SENAATINTORILLA - KYLÄTORI

Kainuun kylät olivat mukana Kainutlaatui-
nen Kainuu Senaatintori -tapahtumassa ke-
säkuussa Helsingissä omalla Kylätorillaan.
Tori oli kainuulaisia kyliä, kylätoimintaa ja
kylätoimijoita esittelevä osasto, jossa oli osal-
listujien ja muiden mielenkiintoisten toimi-
joiden esittelyä, osallistavia työnäytöksiä se-
kä tuotteiden myyntiä.

Tapahtuma onnistui ja kävijöiltä saatiin po-
sitiivista palautetta. Alun sateiden jälkeen
aurinkokin suostui suosimaan tapahtumaa.
Kylätorin kävijämääräksi arvioitiin 42.000.
Mukana olivat:

- Kainuun maa- ja kotitalousnaiset: Pyhä Perintö valokuvanäyttely, yrttineuvontaa
- MTK-Pohjois-Suomi: toiminnan esittelyä
- Sapsoperän kyläyhdistys: käsityöt
- Säräisniemen kyläyhdistys: runoesityksiä, kyläkirjan ja kylätuotteiden myyntiä
- Nakertaja-Hetteenmänn kyläyhdistys: kierätystuotteet
- Elävä Kainuu Leader: toiminnan esittely
- 4-H nuoret: kasvomaalauksia
- Heinämäen kyläyhdistys: toiminnan esittely ja kylän tuotteet
- Kainuun Nuotta ry: oman toiminnan ja Kyläteemaohjelman esittely.

SEPPÄLÄN MAALAISSMARKKINOILLA JAETTIIN EU-RAHAA

Kainuun viisi teemaohjelmaa (bioenergia, kylät, luontomatkailu, maaseutuelinkeinot sekä metsä- ja puutalous) esittelivät toimintaansa maalaismarkkinoilla. Mukana omaa toimintaansa esittelemässä olivat myös paikalliset Leader -ryhmät, MTT-Sorkamo ja Kainuun ELY-keskuksen Maaseutu- ja energiayksikkö.

Kukin teemaohjelma oli valinnut neljä kehittämiskohdetta. Yleisöllä oli mahdollisuus antaa EU-kehittämiskorvausta omasta mielestään tärkeille kehittämiskohteille. Ääniä annettiin yhteensä 3 630 kappaletta eli ”kyselyyn” osallistui 726 henkilöä – ”rahaa jaettiin” siis reilut 1,8 milj. €.

Tärkeimmäksi kehittämiskohteeksi yleisö äänesti Maaseutuelinkeinon teemaohjelman kehittämiskohteen ”Kuluttajille tarjolla puhdasta ja lähellä tuotettua ruokaa” 10,9 %:lla.

Kyläbaarista sai kainuulaista pullaa, piirakkaa, rönttösiä ja kahvia. Vastuussa olivat Lentiiran, Moisiovaaran ja Suovaaran kylät. Kyläkauppa möi sekä Kyläbaarin että eri yritysten ja kylien tuotteita. Kainuun Nuotta ry. vastasi Kyläkaupan lisäksi luomulihakeittoa myyneestä soppatykistä sekä kylätorin kalustuksesta ja somistuksesta.

Maitolaiturilla esiteltiin modernia vuorovai-
kutteista kainuulaista tekniikkaa ja arkielä-
män toimintaa on-line yhteyksillä suoraan
kylältä. Torikävijät keskustelivat esiteltävien
kohteiden kanssa yhteyksien välityksellä.
Esillä oli myös tallennettujen dokumentteja ja video-ohjelmia kainuulaisesta elämänmuodosta. Kainuun Nuotta ry vastasi myös tästä.

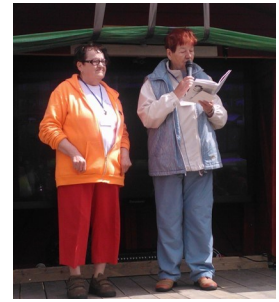
Kylätorilla olevat tapahtumat juonnettiin; esiteltiin torilla tapahtuva toimintaa, kuultiin kertomuksia Kainuusta ja sen historias-
ta, nautittiin runonlausunnasta, esiteltiin Kainuun kylien kehittämistoimintaa ja maaseutua, tehtiin henkilö- ja yleisöhaastatteluja. Kylätorin hengennostatuksesta vastasivat juontajat Veli-Matti Karppinen Kainuun Nuotalta ja Tarja Lukkari Kajaanin ammattikorkeakoululta.

Kyläteemaohjelman kehittämiskohteet:

- 1) Mahdollisuus kylän yhteiseen kokoontumisaikaan
- 2) Kylien tasapuolinen kehittäminen
- 3) Mahdollisuus valita asuinpaikkansa – saa asua myös maalla
- 4) Valokuitu kaikille

Kyläteemaohjelman kehittämiskohteet saivat äänistä yhteensä 19,9 %. ”Mahdollisuus valita asuinpaikkansa – saa asua myös maalla” sai äänistä 10,5 % – tärkein Kyläteemaohjelman kehittämiskohde ja toiseksi tärkein kaikista.

Yleisö pääsi tutustumaan päättyvään Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelmaan ja uuden ohjelmakauden suunnitelmiin Maaseutuverkoston kauppa-autossa. Kyselyn tuloksista tiedotetaan myöhemmin.

Säräisniemen naiset maitolaiturilla

Toriyleisö pääsi istahtamaan Kyläbaariin ja nauttimaan Kainutlaatuisista kylätorin tuotteista.

4H-nuoret maalasivat Kainuun vaakunan maakuntajohtaja Pentti Malisen poskeen

”EU-rahamen jako” kiinnosti yleisöä.
(Kuva T. Mikkonen)

Äänestyspöytä.

Lapset pääsivät piirtämään unelmiansa maaseutua.

<http://www.kamk.fi>

K a j a a n i n a m m a t t i k o r k e a k o u l u

Huom.! Olemme muuttaneet
1/2014:

Ketunpolku 3

PL 52

87101 KAJAANI

YHTEYSTIEDOT

KOORDINAATTORI TARJA LUKKARI
(HANKESUUNNITTELU JA KOORDI-
NOINTI)

♦ Puh. 0400 372 082

♦ TARJA.LUKKARI@KAMK.FI

**PROJEKTIPÄÄLLIKKÖ KALLE NIEMI-
NEN** (TEEMAKYKLÄSUUNNITELMAT JA
-TILAISUUDET)

♦ Puh. 040 702 7038

♦ KALLE.NIEMINEN@KAMK.FI

**PROJEKTIISIHTTEERI PIIRJO MOILA-
NEN**

♦ Puh. 0400 299 521

♦ PIIRJO.MOILANEN@KAMK.FI

Sinikka Laatikainen (vas.) ja Ulla
Lintu juhannuskokolla kesällä
2014. (Kuva: S. Laatikainen)

Kyläläiset Vappua vastaanotta-
massa 2013. (Kuva: S. Laatikai-
nen)

Ulkouloppäivää viettämässä
Erätaalolla 2013. (Kuva: S. Laati-
kainen)

HILJAISILLAKIN KYLILLÄ VOI OLLA PALJON TOIMINTAA – TAPAUSETETÄ-KAJAANIN KYLÄT

Kainuussa on toiminnan puolesta hiljenty-
neitä kyliä. Syitä tähän on lähes yhtä monta
kuin on kyliäkin - joko vedetään henkeä ja
otetaan aikalisää tai yksinkertaisesti odote-
taan uusia vetäjiä. Vanhat vetäjät ovat väsy-
neet vetovastuuseensa.

On kuitenkin oltava varovainen arvioitaessa
kylien toiminnallisuutta. Kainuussa on usei-
ta kyliä, joiden aktiivisuus ei näy ulospäin.
Kuitenkin hiljaiselta vaikuttava kylä voi olla
hyvinkin aktiivinen. Katsotaan tarkemmin
Etelä-Kajaanin kyliä:

Kyläyhdistyksen puheenjohtaja Sinikka Laa-
tikainen toteaa, että "Etelä Kajaanin Kylät
ry:n toimikunta koostuu 6 kylän asukkaista.
Yhtenä toiminnan kantavana ideana on,
että toimikunnassa on henkilö kultakin
kylältä".

"Toimikunnan suuri edustajisto on myös
haaste: esim. on jouduttu ottamaan vara-
henkilöksi varsinaisen edustajan oma per-
heenjäsen. Paikkoja riittää aina vuosittain
uusille tulijoille. Moni uusi aloittaa ensin
varajäsenenä ja sitten siirtyy varsinaiseksi.
Ensin ollaan vähän aikaa opeteltu toimintaa
ja päästy sisään toimikunnan työskentelyyn.

Kokouksissa ovat yleensä lähes kaikki varajä-
senetkin mukana. Kokoukset kierretään
tasapuolisesti kaikkien 6 kylän alueella esim.
jäsenien kodeissa. Samalla tulevat toimikun-
nan jäsenet ja kylät tutuiksi toisilleen. En-
nen kokousta toimikunnan jäsenet rekrytoi-
vat kylältään uusia jäseniä. Olen puheenjoh-
tajana ollessani tehnyt soittokierroksen ky-
lälle muuttaneille asukkailla tai lähestynyt
heitä sähköpostitse tai henkilökohtaisesti ja
pyytänyt toimikuntaan. Joka kerta on lähte-
nyt joku uusi mukaan toimintaan".

"Tapahtumien järjestelyssä otetaan huomi-
oon kaikkien ideat niitä työstyettäessä. Ta-
pahtumissa on kokeiltu aina jotain uutta.
Mikä toimii, jalostetaan eteenpäin tai pide-

tään ohjelmassa sellaisenaan. Mikä ei toimi
jätetään pois, tai kokeillaan toisella tapaa. Ei
tehdä liian hienoja tai monimutkaisia juttu-
ja. Osallistutaan sellaisiin asioihin, jotka
kiinnostavat eikä kuormiteta liikaa. Yhteiset
tilaisuudet, joissa vastuut, menot ja tulot on
jaettu tasan, onnistuvat kokemuksemme
mukaan parhaiten. Pikkuasioista ei kannata
lähteä kiistelemään ja aina kannattaa suun-
nata katse tulevaan."

"Ketään toimijaa ei ole pakotettu mihin-
kään. On mahdollisuus huilata ja tulla sitten
mukaan tai olla mukana haluamallaan pa-
noksella. Vastuita on jaettu tasaisesti ja taito-
ja hyödyntäen. Toimijoiden toiveita on
kuunneltu ja toteutettu mahdollisuuksien
mukaan. Tehdään ja järjestetään mukavia,
toimintaan/toimijoille luonnistuvia asioita.
Tärkeää on myös muistaa aktiiveja parhaan
mukaan: kunniakirja tms. muistaminen,
talkootoimintaan osallistuneille järjestetään
kiitosilta vapaan yhdessäolon, syömisen ja
saunomisen merkeissä."

Etelä-Kajaanin kylien esimerkki osoittaa, että
hiljaiselta vaikuttavalla kylällä tapahtuu kui-
tenkin paljon. Kylä on sopeuttanut toiminta-
määränsä jaksamisen mukaan ja saanut jaet-
tua vastuita useamman henkilön harteille.
Kenellekään ei jää liian raskasta vastuuta
kannettavakseen. Toiminnalla on myös sel-
keä yhteisesti tiedostettu suunta ja kaikilla
todelliset mahdollisuudet vaikuttaa. Uutta
kokeillaan, mutta mikään ei voi epäonnistua
– saadaan lähinnä uusia kokemuksia. Ei jää-
dä murehtimaan mennyttä. Kokousten ajoit-
uksissa huomioidaan lapsiperheet ja lapset
ovat aina tervetulleita mukaan.

Vastaavanlaista, mutta muodoltaan erilaista,
heikosti ulospäin näkyvää aktiivisuutta on
monilla hiljaisiksi luulluilla kylillä muualla-
kin Kainuussa.